

STUDIEGIDS

Ten behoeve van de catechistenopleiding

Sint-Janscentrum
' s - H e r t o g e n b o s c h

Hart van het bisdom en vormingshuis van kerkelijk leven

uitgave, 13 april 2019

INHOUDSOPGAVE	<i>pagina</i>
I. ALGEMEEN	3
II. PROFIEL VAN DE CATECHIST	4
III. VOORWAARDEN AANNAME	5
IV. PROCEDURE TOELATING	6
V. STRUCTUUR DIOCESANE TOELEIDING	7
VI. PROGRAMMA VAN DE TOELEIDING	8
1. Geestelijke vorming	8
1.1. Bezinningsdagen	8
1.2. Retraite	8
1.3. Spiritueel	9
2. Pastorale vorming	10
2.1. Snuffelstage	11
2.2. Oriënterende stage	11
2.3. Grote stage	12
VII. CONTACTGEGEVENS	13

I. ALGEMEEN

Studenten die een zending als catechist in het Bisdom van 's-Hertogenbosch ambiëren, volgen de vijfjarige deeltijdopleiding godsdienstwetenschappen (minor-variant) en nemen tegelijkertijd deel aan de geestelijke-pastorale vorming ('diocesane toeleiding'). Beide delen samen vormen de catechistenopleiding.

De catechistenopleiding leidt op voor een onbezoldigde functie. Om bezoldigd als pastoraal werker of geestelijk verzorger aan het werk te kunnen, gelden hogere opleidingseisen.

Informatie over de opleiding godsdienstwetenschappen is te vinden in de *Studiegids Instituut Sint-Bonifatius*

“De congregatie voor de Evangelisatie van de volkeren heeft altijd een bijzondere interesse gehad in de catechisten als primaire factor voor Evangelisatie. I.v.m. radicale veranderingen in de wereld en het bewustzijn van zijn verantwoordelijkheden wil de congregatie voor de Evangelisatie van de volkeren aandacht vragen voor de huidige situatie en vooruitzichten bieden voor de verdere ontwikkeling van dit ‘prijzenswaardige leger van lekenapostelen’.”
(Guide for Catechists, Introduction)

II. PROFIEL VAN DE CATECHIST

De catechistenopleiding is bedoeld voor studenten, mannen en vrouwen, die later als parttime (onbezoldigd) catechist gaan werken. De catechist wordt voor 'de missionaire omvorming van de parochie' gezonden:

- *De omvorming van de catechese.*
De catechist behartigt de 'catechese als initiatie'. In de catechese ligt het begin van de omvorming.
- *De omvorming van de pastorale.*
De catechist is animator van missionaire activiteiten en projecten in de pastorale zorg van de parochie voor jongeren, gezinnen, ouderen etc.
- *De (om)vorming van gelovigen en vrijwilligers in de parochie.*
Inspireren van gelovigen dat ze de verantwoordelijkheid van hun doopsel serieus (gaan) nemen en (nieuwe) vrijwilligers toerusten voor hun (missionaire) werk.

Het programma van de geestelijke-pastorale vorming is op het profiel van de catechist afgestemd, alsook op hetgeen Mgr. De Korte schreef in het Kringblad van het Sint-Janscentrum (zomer 2018): "Naast priesters, diakens en pastoraal werkers is er steeds meer behoefte aan goedgeschoolde onbezoldigde catechisten. Zij zullen een belangrijke rol gaan spelen bij de catechese, de geloofscommunicatie en allerlei missionaire activiteiten."

III. VOORWAARDEN AANNAME

Toegelaten kunnen worden: rooms-katholieke, kerkelijk praktiserende mannen en vrouwen, die onbesproken zijn van gedrag en verleden en die zich om bijzondere geestelijke, kerkelijke motieven willen inzetten voor de Kerk.

Behalve interesse in het leven en de zending van de Kerk, wordt van de student verwacht dat hij/zij in zekere mate op de hoogte is van de katholieke geloofs- en moraal leer en dat hij/zij deze wil onderschrijven; dat hij/zij bekwaam is om met mensen om te gaan en dat hij/zij een behoorlijke algemene ontwikkeling en vooropleiding bezit (tenminste HAVO / MBO-niveau). Een goede lichamelijke en psychische gezondheid is vereist. Indien hiertoe aanleiding bestaat kan om een gezondheidsverklaring worden verzocht.

De gehuwde student dient een goed en stabiel christelijk leven te leiden. De echtgeno(o)t(e) dient akkoord te gaan met het volgen van de opleiding en de (latere) uitoefening van de pastorale functie. Zijn/haar gezin dient positief met de Kerk verbonden te zijn.

De functie van catechist wordt in het Bisdom van 's-Hertogenbosch (in de eerste plaats) parttime uitgeoefend op basis van vrijwilligheid; het betreft dus een onbezoldigde functie.

IV. PROCEDURE TOELATING

Aanmelding voor de catechisten-opleiding verloopt via schriftelijke aanvraag van de pastoor van de eigen parochie. De aanvraag wordt gestuurd naar het Sint-Janscentrum, inzake catechistenopleiding.

Na ontvangst van het aanmeldingsformulier wordt de kandidaat die de een zending als catechist overweegt, uitgenodigd voor een gesprek met de coördinator (en eventueel de spiritueel).

De kandidaat reikt een korte levensloop aan (curriculum vitae), een doop- en vormselbewijs en, indien van toepassing, een kopie van de huwelijksakte en kopieën van de relevante diploma's. Ook een 'verklaring omtrent gedrag' dient aangereikt te worden. Indien de kandidaat wordt toegelaten, ontvangt hij een schriftelijke bevestiging.

Na bovenstaande gesprekken krijgt de kandidaat schriftelijk bericht of hij/zij wel of niet wordt toegelaten tot de opleiding.

V. STRUCTUUR DIOCESANE TOELEIDING

De geestelijke-pastorale vorming (diocesane toeleiding) is parallel aan de theologische vorming opgebouwd uit een basisopleiding (van twee jaar) en een vervolgopleiding (van drie jaar).

Na de basisopleiding met succes te hebben afgesloten en na gebleken geschiktheid (dus na het tweede opleidingsjaar) wordt de student aangenomen als kandidaat-catechist.

Deze aanname vindt plaats in de kapel van het Sint-Janscentrum, op de laatste collegedag van de minor.

Aan het einde van het derde studiejaar ontvangt de student – in overleg met de parochie – een zendingsopdracht van de bisschop voor een periode van twee jaar.

Deze zending vindt plaats in de kapel van het Sint-Janscentrum, op de laatste collegedag van de minor

Na afloop van de gehele opleiding (vijf jaar) kan aan de zendingsopdracht een benoeming als (onbezoldigd, parttime) catechist in de parochie worden verbonden.

VI. PROGRAMMA VAN DE TOELEIDING

De diocesane toeleiding omvat bezinningsdagen, retraites, gesprekken met de spiritueel, stage (begeleiding) en enkele praktische vakken.

1. Geestelijke vorming

De student groeit geleidelijk in het kerkelijk leven en de geloofs-gemeenschap van het bisdom. Gedurende de collegedagen wordt – samen met de studenten van de diakenopleiding en van de opleiding godsdienstwetenschappen - gezamenlijk Eucharistie gevierd en het morgen- en avondgebed volgens het kerkelijke getijdengebed gebeden. *(zie Studiegids Algemeen)*

1.1. Bezinningsdagen

Studenten van de catechistenopleiding nemen in de jaren van de basisopleiding (jaar I en II) tenminste aan twee van de vier bezinningsdagen, en in de jaren van de vervolgopleiding (jaar III, IV en V) tenminste aan drie bezinningsdagen deel. Zij maken tevens een kort (reflectie)verslag van deze bezinningsdagen. (t.b.v. spiritueel)

De bezinnings- of studiedagen maken een integraal onderdeel van de catechistenopleiding uit. De kosten zijn dan ook verwerkt in het collegegeld.

Aanmelding voor de bezinningsdagen is mogelijk via een aanmeldingsformulier dat per halfjaar wordt verstrekt.

1.2. Retraite

Er worden jaarlijks twee retraites aangeboden waaraan studenten van de catechistenopleiding minimaal één maal verplicht zijn om deel te nemen. De retraites worden (veelal) in de zomer (en in zoverre

mogelijk) samen met studenten van De Tiltenberg georganiseerd. De retraite maakt een integraal onderdeel van de catechisten-opleiding uit. De kosten van jaarlijks één retraite is dan ook verwerkt in het collegegeld.

Aanmelding voor de retraite is mogelijk via een aanmeldingsformulier dat wordt verstrekt.

1.3. Spiritueel

Voor persoonlijk advies over het geestelijk leven, de spiritualiteit van de catechist, en alles wat daarmee samenhangt en in het bijzonder voor het ontvangen van het sacrament van boete & verzoening, zijn er priesters van het bisdom als spiritueel aan het Sint-Janscentrum verbonden. In de loop van het eerste semester van het eerste studiejaar maakt de student kennis met de spiritueel, waarmee hij gedurende de opleiding jaarlijks tenminste drie maal een gesprek voert.

De spirituelen zullen op een aantal opleidingsdagen aanwezig zijn voor de viering van de Eucharistie, de middagmaaltijd en of de vespers. Er is dan gelegenheid om afspraken met hen te maken. Zij zullen ook geheel of gedeeltelijk deelnemen aan de retraites om gelegenheid te bieden voor een gesprek. Tijdens de basisopleiding verzorgen zij op doordeweekse dagen inleidingen over het getijdengebed en de spiritualiteit van zending & ambt.

Reflectieverslagen van de bezinningsdagen kunnen tijdens de gesprekken aan de orde komen.

De spiritueel is een vertrouwenspersoon en alle gesprekken – met name eventuele biechtgesprekken – die hij in deze functie voert, worden als confidentieel beschouwd.

2. Pastorale vorming

Om de studenten te helpen de nodige vaardigheden te verwerven en houding in te oefenen met het oog op hun zending, lopen zij vanaf het eerste jaar tot het einde van hun opleiding (jaar I t/m V) stage. Dit geeft de studenten ruim de tijd om te groeien in de taak die op hen wacht.

Het 'stage-traject' bestaat uit: een snuffelstage gedurende de basisopleiding, jaar I en II), een oriënterende stage (gedurende het derde jaar) en een grote stage (in jaar IV en V). Van elke stage wordt door de stagiair (student) een verslag gemaakt.

Het organiseren en bewaken van het stagetraject, met verschillende treden van voortgang en de bijbehorende praktische vakken, gebeurt door de coördinator van de opleiding (in overleg met de stagebegeleider).

Ter begeleiding van de stage(s) krijgt de stagiair een stagebegeleider van de opleiding toegewezen en wordt in de eigen parochie (m.n. jaar IV en V) begeleid door een werkbegeleider die op de stageplaats werkzaam is.

De stagebegeleider onderhoudt vanuit de opleiding het contact tussen de stagiair en de werkbegeleider. Hij heeft tot taak het leerproces van de stagiair te begeleiden en te bewaken. Daartoe stelt hij, in overleg met de stagiair en de werkbegeleider, de specifieke (persoonlijke) leerdoelen voor de stage vast. De stagebegeleider draagt zorg voor één stage-instructiebijeenkomst aan het begin van het studiejaar en voert in de loop van het studiejaar gesprekken met de stagiair over de voortgang van de stage. Ook overlegt hij (m.n. in jaar IV en V) regelmatig met de werkbegeleider in de parochie.

De stagebegeleider geeft aan het einde van iedere stageperiode (snuffelstage, oriënterende stage en grote stage) een beoordeling van de stage welke ingebracht wordt in de docentenvergadering. Een kopie van de stageverslagen wordt in het studiearchief bewaard.

De werkbegeleider begeleidt de stagiair op de stageplaats. Met het oog op de vastgestelde leerdoelen wijst hij in overleg met de stagebegeleider de stagiair zijn taken toe.

2.1. Snuffelstage

Locatie: de stageparochie is de eigen parochie van de student.

Inhoud: kennismaken met werkers in het pastoraat (pr, di, pw, ca, vrijwilligers) en de onderlinge samenwerking (jaar I); kennismaken met parochie en andere instellingen (school, ziekenhuis, gemeente etc.) en de mogelijkheden van samenwerking (jaar II).

Tijdsinvestering: 2 EC per jaar (12 contacturen, inclusief 'vakken'; nominaal 50 werkuren; inclusief voorbereiding en het maken van schriftelijk verslag). De contacturen van de snuffelstage staan geroosterd voor de diaken- en catechistenopleiding samen.

Vakken: getijdengebed (4 contacturen) en spiritualiteit van zending (4 contacturen).

Verslag: reflectie op hetgeen men heeft waargenomen, op opgedane ervaring

2.2. Oriënterende stage

Locatie: de stageparochie is in principe de eigen parochie van de student, maar het kan de student helpen om zich ook elders te oriënteren. Dit gebeurt altijd in overleg met de opleiding.

Inhoud: kennismaken met de breedte van het parochiepastoraat en van daaruit komen tot het aangeven van de werkvelden / werkzaamheden voor de grote stage en het formuleren van de (persoonlijke) leerdoelen.

Tijdsinvestering: 3 EC per jaar (24 contacturen, inclusief 'vakken'; nominaal 75 werkuren; inclusief voorbereiding en het maken van schriftelijk verslag). De contacturen worden gepland in onderling overleg tussen stagebegeleider, studenten en docenten.

Vakken: catechese als initiatie (6 contacturen), nieuwe evangelisatie (6 contacturen) en (geloofs)-communicatie (6 contacturen).

Verslag: beschrijving van hetgeen men heeft gedaan, reflectie op opgedane ervaring en formuleren van leerdoelen

2.3. Grote stage

Locatie: de stageparochie is de eigen parochie van de student.

Inhoud: Tijdsinvestering: 5 EC per jaar (36 contacturen, inclusief 'vakken'; nominaal 125 werkuren; inclusief overleg voorbereiding en het maken van schriftelijk verslag).

Vakken Jaar IV: catechese voor kinderen en jongeren (10 contacturen); pastorale gespreksvoering (10 contacturen); jongerenpastoraat (10 contacturen).

Vakken Jaar V: catechese voor volwassenen (10 contacturen); gezins-/familiepastoraat (10 contacturen); ouderenpastoraat (10 contacturen).

Verslag: Aan het einde van het vierde jaar wordt een beknopt tussentijds-stageverslag geschreven, met aandacht voor voortgang van leerdoelen en het aanscherpen van leerdoelen. Aan het einde van het vijfde jaar wordt een eindverslag van de stage geschreven, d.w.z. evaluatie van de werkzaamheden en de leerdoelen.

VII. CONTACTGEGEVENS

Opleidingshuis:

Sint Janscentrum
Papenhulst 4, 5211 LC 's-Hertogenbosch
T: 073 612 20 00
E: info@sint-janscentrum.nl
W: www.sint-janscentrum.nl

Rector Sint-Janscentrum:

Dr. F.L.A. De Rijcke
Papenhulst 4, 5211 LC 's-Hertogenbosch
T: 073 612 30 55
E: rector@sint-janscentrum.nl

Spirituaals Sint-Janscentrum

D.A. Hedebouw
Raadhuisplein 2
5151 JH Drunen
T: 0416 372 215
E: pastoordh@wonderbaremoeder.nl

Drs. D.R.P. Lebrun
Nieuwkuijksestraat 96
5253 AJ Vlijmen
T: 073 511 22 16
E: pastoor@augustinus-paroche.nl

Coördinator van de opleiding:

Drs. H.M. Kleinpenning
Parade 11
5211 KL 's-Hertogenbosch
T: 073 523 20 57
E: studiesecretariaat@bisdomdenbosch.nl
W: www.bisdomdenbosch.nl